

به نام خداوند جان و خرد

مکتب‌ها، سبک‌ها و جنبش‌های ادبی و هنری جریان‌های نو و اوایل قرن بیستم و یکم

دکتر نظام الدین نوری کوتنایی

عضو هیئت علمی دانشگاه هنر تهران

نشر زهره

سرشناسه	: نوری کوتنائی، نظام‌الدین، ۱۳۲۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: مکتب‌ها، سبک‌ها و جنبش‌های ادبی و هنری جهان تا اوایل قرن بیستم یکم
مشخصات نشر	: تهران: نشر زهره، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۸۱-۶۳-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: سبک‌شناسی
موضوع	: Literary style
موضوع	: هنر - سبک‌ها و مکتب‌ها
موضوع	: Art -- @Styles and schools
موضوع	: ادبیات -- تاریخ و نقد
موضوع	: Literature -- History and criticism
رده بندی کنگره	: PNT۰۳/ن۹م۷ ۱۳۹۷
رده بندی دی‌سی	: ۸۰۹
شماره ثبت کتابخانه ملی	: ۵۴۴۵۲۱۶

نشر زهره

عنوان: مکتب‌ها، سبک‌ها و جنبش‌های ادبی و هنری جهان تا اوایل قرن بیستم و یکم

مؤلف: دکتر نظام‌الدین نوری کوتنائی

گزینش تصاویر و نظارت هنری: رامین حاجیان فرد

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۹۸۱-۶۳-۲

قیمت: ۷۰/۰۰۰ تومان

نشانی نشر زهره: خیابان انقلاب، خیابان وصال شیرازی، کوچه ماهان، پلاک ۴، زنگ اول

تلفن فروش: ۵۹ ۸۴ ۴۹ ۶۶ - ۲۶ ۵۰ ۳۲۷ ۰۹۱۲ - ۴۱ ۴۳ ۴۳ ۰۹۳۰

فهرست مندرجات

۱۶	مکاتب ادبی
۱۶	بخش دوم: مکاتب ادبی
۱۷	۱. اومانیزم
۱۷	بررسی تاریخ رمانس
۱۹	انواع مانيسم
۱۹	رنسانس
۲۲	نگاهی به نانه های دیگر ادب اومانيسم
۲۴	نظر های دیگر درباره ی سرچشمه ی مانيسم
۲۴	نظر های دیگر درباره ی نسبت بین تافريك و اومانيسم
۲۵	تصاویر رنگی
۳۳	تصاویر رنگی
۳۴	جهان بینی مادی و مذهبی
۴۲	قرون وسطی
۴۲	رنسانس
۴۴	سده های شانزده و هفده
۴۴	عصر روشنگری (سده هیجدهم):
۴۵	سده نوزدهم:
۴۵	اومانيسم و هنر
۵۲	سخن آخر
۵۳	اومانيسم و روشنگری
۵۳	طبیعت و علم
۵۷	اومانيسم و دین
۶۴	روشنگری
۷۱	نتیجه گیری درباره ی این واژه
۸۱	نمونه ای از آثار نویسندگان و شاعران سبک اومانيسم

۸۲	جعفری چاسر: قصه راهبه کشیش
۸۸	۲. کلاسیسیسم (کلاسیسیسم)
۹۱	اصول مکتب کلاسیسیسم
۹۱	۱. تقلید از طبیعت (اصل پیروی از طبیعت)
۹۲	۲. اصل عقل (پیروی از عقل)
۹۳	۳. تقلید از پیشینیان (اصل تقلید از آثار کهن)
۹۴	۴. وحدت‌های سه گانه موضوع، زمان و مکان
۹۴	۵. خوشایند و آموزنده بودن
۹۵	۶. روشنی و اختصار
۹۵	۷. اصل حقیقت‌نمایی
۹۶	۸. اصل نزاکت ادبی
۹۶	ادبیات رنسانس کلاسیک در سایر کشورها
۹۶	ایتالیا
۹۷	اسپانیا
۹۷	آلمان
۹۷	انگلستان
۹۸	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان رنسانس کلاسیک
۱۱۲	۳. مکتب رمانتیسیسم
۱۱۲	اوضاع اجتماعی اروپا پیش از رنسانس رمانتیسم
۱۱۳	سبک رمانتیسم
۱۱۳	دوره پیش از رمانتیسم
۱۱۶	برنامه رمانتیسم
۱۱۹	بیماری قرن
۱۱۹	بازگشت به قرون وسطی
۱۲۰	در عالم تاثیر
۱۲۱	رمان رمانتیک
۱۲۳	زیبایی‌شناسی نوین
۱۲۵	رمانتیکها و آثارشان
۱۲۸	رمانتیسم در سایر کشورها
۱۲۸	رمانتیسم در آلمان
۱۳۲	رمانتیسم در انگلیس
۱۳۴	رمانتیسم در فرانسه
۱۳۷	آثار

۱۳۷	شعر غنایی
۱۴۲	داستان
۱۴۴	نمایش
۱۴۶	مشکلات
۱۴۷	یگانگی یا چندگانگی؟
۱۴۹	رابطه «رمانتیک» با «کلاسیک» و رالیسم
۱۵۱	پیامدهای رمانتیسم
۱۵۴	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان و شاعران سبک رمانتیک
۱۸۵	۴. رالیسم
۱۸۷	دهقانان
۲۱۵	بالزاک و ستاندن
۲۲۳	رالیسم در سایر کشورها
۲۲۳	رالیسم در انگلستان
۲۲۴	رالیسم در آلمان
۲۲۵	رالیسم در آمریکا
۲۲۶	رالیسم در روسیه
۲۲۸	تولستوی و تحول رالیسم
۲۶۳	رالیسم و اروپا
۲۷۶	جنگ و صلح
۲۷۹	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان و شاعران رالیسم
۲۸۰	نیکلای واسیلویچ گوگول: شئل
۲۹۵	ماکسیم گورکی: سیکوی پیر
۳۰۳	چارلز دیکنز: الیور توئیست
۳۰۸	تئودور اشتورم: یک برگ سبز - شهر - جشن تولد
۳۱۰	۵. ناتورالیسم (طبیعت گرایی)
۳۱۰	کاربردها و تاریخ آن
۳۱۳	نسبت آن با «واقع گرایی»
۳۱۷	عوامل شکل دهنده
۳۱۷	آثار انقلاب صنعتی
۳۲۰	تأثیر علوم
۳۲۳	روش علمی
۳۲۶	گروهها و نظریه‌ها
۳۲۷	فرانسه

۳۳۳		امریکا
۳۳۵		آلمان
۳۳۹		آثار خلاقانه
۳۳۹		رمان
۳۴۷		درام
۳۵۸		ماحصل
۳۶۱		نمونه‌هایی از آثار نویسندگان سبک ناتوریسم
۳۸۳		۶. هنر برای هنر
۳۸۵		نمونه‌هایی از آثار نویسندگان و شاعران مکتب هنر برای هنر
۳۹۱		۷. پاراناس
۳۹۴		فلسفه حقیقی (پوزیتیویسم)
۳۹۸		نمونه‌هایی از آثار نویسندگان و شاعران مکتب پاراناس
۴۰۲		۸. مکتب سمبولیسم
۴۰۷		«همخوانیها»ی ردلر
۴۱۳		ملودیهای ورلی
۴۱۹		رمبو، «غیب بین»
۴۲۵		مالارمه و بینهایت
۴۳۳		والری و بازگشت به واقعیت
۴۳۹		پیامدهای سمبولیسم
۴۴۵		نمونه‌هایی از آثار نویسندگان و شاعران مکتب سمبولیسم
۴۴۶		بودلر
۴۴۹		۹. ناتوریسم
۴۵۰		نمونه‌ای از آثار نویسندگان سبک ناتوریسم
۴۵۱		آندره ژید: مانده‌های زمینی
۴۶۰		۱۰. وریسم
۴۶۱		نمونه‌ای از آثار نویسندگان سبک وریسم
۴۶۹		۱۱. فوتوریسم
۴۷۰		نمونه‌ای از آثار نویسندگان سبک فوتوریسم
۴۷۲		مایاکوفسکی: جنگ و صلح
۴۷۵		۱۲. امپرسیونیسم
۴۷۷		نمونه‌هایی از آثار نویسندگان سبک امپرسیونیسم
۴۸۱		۱۳. کسپرسیونیسم

۴۸۳	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان سبک اکسپرسیونیسم
۴۸۴	بر تولد برشت: «گدا» یا «سگ مرده»
۴۹۱	۱۴. کوبیسم
۴۹۲	کوبیسم در ادبیات
۴۹۴	نمونه‌ای از آثار نویسندگان سبک کوبیسم
۴۹۵	گیوم آپولینر
۴۹۷	۱۵. مکتب دادانیسم
۴۹۷	تعریفها، اعلامیه‌ها، بیانیه‌ها
۵۰۲	شیوع ویروس دادا
۵۱۳	جوهر دادا
۵۲۳	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان سبک دادانیسم
۵۲۴	والت ییتن: نعمة درختان جنگل سرخ
۵۲۷	۱۶. مکتب سوررئالیسم
۵۲۷	تعریفها، اعلامیه‌ها، بیانیه‌ها
۵۲۹	تولد، رشد، سیاست
۵۴۱	خاستگاه، زیبایی‌شناسی، اندیشه
۵۶۱	رؤیای سوررئالیسم
۵۶۳	نمونه‌ای از آثار نویسندگان سبک سوررئالیسم
۵۶۴	ساموئل بکت: فاجعه
۵۷۱	۱۷. اوانانیسم (وفاق‌گرایی)
۵۷۳	۱۸. اگزیستانسیالیسم (هستی‌گرایی)
۵۷۷	دلهره اگزیستانسیالیسم
۵۸۵	تصویری دیگر از اگزیستانسیالیسم
۵۹۵	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان اگزیستانسیالیسم
۵۹۶	سارتر: دیوار
۶۱۵	۱۹. ایماژیسم (تصویرگرایی)
۶۱۸	نمونه‌هایی از آثار نویسندگان ایماژیسم
۶۱۹	لارنس: روباه
۶۳۰	۲۰. اوبژکتیویسم
۶۳۱	۲۱. کاسموپلیتیسم (جهان‌وطنی)
۶۳۲	۲۲. ادبیات معاصر
۶۴۹	۲۳. مدرنیسم
۶۴۹	انسان‌گرایی فلسفه مدرن

۶۵۵	سنگ تراشی - استواریت سنگی
۶۵۳	۲۴. پست مدرنیسم (پسامدرنیسم)
۶۵۷	تکنیکهای پست مدرنیسم
۶۵۸	پست مدرن و هرمنوتیک
۶۵۹	نمونه نوشتار پست مدرن
۶۶۰	۲۵. آوانگارد (حجم - پیشرو)
۶۶۱	سنت - آوانگارد
۶۶۴	ملی گرایی - جهان میهنی
۶۶۶	کلّیت - کثرت گرایی
۶۶۹	بخش دوم: مکاتب هنری جهان
۶۷۰	هنر پیش از تاریخ
۶۷۰	۱. دوره سنگ قدیم:
۶۷۱	۲. دو میان سنگی:
۶۷۱	۳. دوره جدید سنگی:
۶۷۱	هنر منطقه اژه
۶۷۱	هنر یونان:
۶۷۲	هنر اتروسک
۶۷۳	هنر روم
۶۷۳	هنر مسیحیت و بیزانس
۶۷۴	هنر رومانسک
۶۷۵	هنر گوتیک
۶۷۶	هنر در عصر نوزایی
۶۷۶	هنر رنسانس
۶۷۷	مدرنیسم یا شیوه گری
۶۷۸	هنر باروک
۶۷۹	هنر روکوکو
۶۷۹	نئوکلاسیسم (کلاسی سیسم)
۶۸۰	رومانتیسم (رمانتی سیسم)
۶۸۰	رئالیسم (واقع گرایی)
۶۸۱	فولک آرت (هنر عامیانه)
۶۸۱	هنر مدرن
۶۸۳	امپرسیونیسم
۶۸۵	پست امپرسیونیسم:

۶۸۶	اکسپرسیونیسم
۶۸۷	آبستره اکسپرسیونیسم
۶۸۷	ناتورالیسم
۶۸۸	وریسم - حقیقت‌گرایی
۶۸۹	هنر برای هنر / پارتاسین
۶۹۱	دکادنس / انحطاط
۶۹۱	سمبولیسم / نمادگرایی
۶۹۲	سیسته‌تیزم: (ساده‌گرایی) - (تلفیق‌گرایی)
۶۹۳	نبیس - نبی‌ها:
۶۹۳	ایکونوگرافی (شمایلی‌نگاری یا شمایل‌سازی)
۶۹۴	هنر قرن بیستم
۶۹۴	فوریسم
۶۹۵	گروه پل
۶۹۵	آبستره آرت - هنر انتزاعی
۶۹۷	گروه هنرمندان نو (نویسنده‌ها، رقص‌کنندگان، رنگ‌آمیزندگان)
۶۹۷	بلوایتر / سوارکاران آبی‌رنگ
۶۹۸	کوبیسم
۶۹۸	کوبیسم ابتدایی
۶۹۸	کوبیسم تحلیلی
۶۹۹	کوبیسم ترکیبی
۶۹۹	پیکره‌سازی به شیوه کوبیسم
۷۰۰	شیوه پوریسم / ناب‌گرایی
۷۰۰	حاضر آماده / بازاری
۷۰۰	اورفیسم
۷۰۱	گروه کم‌دن تاون
۷۰۱	فوتوریسم / آینده‌گرایی
۷۰۲	ایماژیسم - تصویرگرایی
۷۰۳	ورتی‌سیسم
۷۰۵	کوبو فوتوریسم
۷۰۵	رایونیسم / پرتوگرایی یا شعاع‌گرایی
۷۰۵	سوپر ماتیسیم / سوپر متیسم
۷۰۶	کانستروکتیویسم / ساختارگرایی
۷۰۷	گروه د. استیل

۷۰۸	پیکرتراشی گروه د. استیل
۷۰۸	معماری گروه د. استیل
۷۰۸	بروتالیسم
۷۰۹	سبک بین‌المللی در معماری
۷۰۹	مدرسه هنرهای زیبا / بوزار
۷۱۰	دوچرخه‌سواری / انجمن کار
۷۱۰	گروه نوامبر
۷۱۱	شورای هنر
۷۱۱	آرت دکو / نوو دکو یا نئو دکو
۷۱۲	مدرسه باوهاوس
۷۱۳	نئو ابژکتیو / نوعیت یا واقع‌گرایی متمرکز کردن زیرکانه
۷۱۳	اگلی رآلیسم / واقع‌گرایی کریه
۷۱۴	اوانترایسم / فراگرایی
۷۱۵	شعر هرمنس
۷۱۶	مکتب متافیزیکی
۷۱۶	دادائیسم
۷۱۸	آنتی آرت / ضد هنر
۷۱۸	سوررالیسم - فراواقع‌گرایی
۷۱۹	مجیک رآلیسم - واقع‌گرایی جادویی
۷۲۱	نئو رمانتیسیسم
۷۲۱	کنگره آرت / هنر مجسم
۷۲۲	مکتب پاریس:
۷۲۲	نقاشی لبه سخت
۷۲۲	بیثورون (بی‌اورون)
۷۲۳	ساکره آرت - هنر مقدس
۷۲۳	لتریسم / حروف‌گرایی
۷۲۵	(نوو رمان) رمان نو
۷۲۶	گروه بارو / گروه باروبوتگا
۷۲۶	گروه یوستون رود
۷۲۶	نئورالیسم
۷۲۷	نوو رآلیسم
۷۲۷	رآلیسم سوسیالیستی / واقع‌گرایی اشتراکی (شوروی سابق)
۷۳۰	هنر مدرن در ایالات متحده آمریکا

۷۳۰	جنبش پرسی سیونیستی / دقت‌گرایان
۷۳۱	اویژکتویسم - عینیت‌گرایی
۷۳۲	رآلیسم سوسیالیستی - واقع‌گرایی اشتراکی (امریکا)
۷۳۲	هنر آستره ایالات متحده آمریکا
۷۳۳	مکتب شیکاگو
۷۳۴	مکتب نیویورک
۷۳۵	فرمالیسم - صورت‌گرایی
۷۳۶	سبک بین‌المللی
۷۳۷	آستره فرمالیسم
۷۳۷	کیتیک آرت - هنر حرکتی
۷۳۷	آپ‌آرت - هنر بدی
۷۳۹	مویراژت - اثر موج‌نما
۷۳۹	هنر جفت‌وجورکا
۷۴۰	رآلیستهای نو و هنر پاپ
۷۴۱	هنر مدرن در سایر کشورهای آسیایی
۷۴۱	هنر پاپ یا هنر غالب جوامع غربی
۷۴۵	پیتلها
۷۴۶	هنر واژه‌گانی - تصویری
۷۴۷	شعر عینی
۷۴۷	هنر واژه‌نما
۷۴۷	شعر مجسم / نشانه‌شناختی / آوایی / نوحاسته / حاشیه
۷۴۸	سیلابیک پوئتری - شعر هجایی
۷۴۸	سیکسال آرت / هنر جنسی
۷۴۹	فانتاستیک آرت / هنر وهم‌زا
۷۵۰	توتال آرت / هنر مطلق
۷۵۱	مینیمال آرت (هنر کوچک‌پردازی)
۷۵۳	هیپ‌نینگز - رویدادها
۷۵۶	گروه ویشنر
۷۵۷	کانسپشوال آرت / هنر مفهومی
۷۵۹	نئو امپرسیونیسم
۷۶۰	هنر نایف
۷۶۱	پست مدرنیسم
۷۶۴	لیت مدرن

۷۶۷	دیکاستراکشن / ساختار زدایی
۷۶۸	استراکچرالیسم / پست استراکچرالیسم - ساختارگرایی / پسا ساختارگرایی
۷۷۱	پست مدرنیسم از نظر جنسن
۷۷۶	نشانه‌شناسی و هنر پست مدرن
۷۷۹	معماری / پست - مدرنیسم
۷۸۳	ساختار شکن گرایی
۷۹۰	نقاشی
۷۹۳	عکاسی
۷۹۶	منابع
۸۰۰	آثار منتشره و در حال انتشار نشر یادواره اسدی
۸۴۴	۶۰ تصویر رنگی نه شامل نقاشی و گرافیک و کوبیسم و معماری می باشد

مقدمه

مکاتب ادبی در جهان به عنوان جریانهای ادبی، فکری، اجتماعی و فنی شناخته شده است، و اندوخته‌های گرانبها و سترگ جهان در پیدایش و بالندگی آن به یاری هم پیوسته‌اند. هریک از مکتبهای ادبی به‌بهترین وجه نمایشگر روح واقعی دوره‌ای است که در آن پدید آمده است و در آن دوره بیان جنبشی همگانی کار کرده است، که از روزگار آن را بر نویسندگان اندیشمند و گزیده آن تحمیل کرده است تا راستایس را پاسخ گویند و موهبتها و امکانات آن را رهبری کنند و آرمانهای آن را بر رخسند و در راستای کار و پیکار انسانی شرکت جویند.

این مکاتب ادبی در پیشگاه داعیان و نمایندگان راستین آن خارج از چارچوب هنر برایشان تحمیل نشده است. زیرا ایمانشان به مکتبهای ادبی، همواره از دلبستگی ایشان به روح روزگارشان و به انسانیت ایشان در آن روزگار سرچشمه گرفته است.

رشد و شکوفایی مکاتب ادبی در ادبیات مغرب زمین در دوره رنسانس اروپا و استقرار کلاسیک و حاکمیت اصول هنری و فکری آغاز شد. اهمیت این بحث از جهت تأثیر عمیق این مکاتب در ادبیات جدید روشن است، زیرا ما بدون این تحقیق توانایی فهم واقعی آن و پی‌گیری دقیق جنبه‌های نوآوری در آن را نداریم.

با بررسی محتوا و اهداف ادبیات مکاتب ادبی گذشته، ما را یاری می‌کند تا ادبیات امروز و چگونگی ادبیات آینده را بشناسیم و از نتایج این بررسی گذشته و حال، وضع آینده را مشخص کنیم.

ادبیات مانند هر پدیده اجتماعی دیگر، دستخوش تغییر است. امروز، دیگر زبان و اصطلاحات مرزبان نامه، کلیله و دمنه، دره نادری، اشعار انوری،

خاقانی و نظایر اینها مشکل نسل کنونی را برطرف نمی‌کند بلکه زبانی نو نیاز است تا حد خواسته‌های مردم جامعه را پاسخ دهد. البته نباید فراموش کرد که ادبیات گذشته مانند یک انسان سالخورده مجرب به‌عنوان تکیه‌گاه مورد نیاز ماست.

بعضی از مکاتب ادبی صرفاً محتوای ادبی دارند و برخی نیز محتوای هنری و برخی نیز در بیان ادبی و هنری مشترک‌اند. مانند: کوبیسم، کلاسیسیسم، ناتورالیسم و... و ما آن را به‌دو دسته تحت عنوان مکاتب ادبی و هنری تعیین می‌کنیم.

دکتر نظام‌الدین نوری

www.ketab.ir